

OTXANDIO
HERRI BATEN NORTASUNA

ABADIÑO
Iraurgi / Montevideo
Munurrutu
Zumeltza
Iraurgi / Montevideo
Telleriako bizkarra
Txori-errota
Errota
Ameztui
Makatzekolau
Amaitermin
Tantaiaundieta / Etxetxiki
Itzagabarri
Bentatxuri
Kanteratxiki
Bentaoste
Basagüren
Lapurreka
Lapurrerreketa
Telleriako bizkarra
Agarretxola
Telleria
kortanagusi
Astola
Bentabarri
Iruatxeta
Andaparaluzeta
Itzaga
Etxandi
DIMA
Trintxera nagusia
Pagolandareta
Azpikoarri
Presaditxeta
Lopezteg
Korostartemendi
Aldoia
Presaguitxeta
Presabieta
Iraurgerreka
Iraurgi / Montevideo
Aldoiamendi
Presazelai
Arkotxamendi
Zelaieta
Antzarpozueta
San Martin ermita
Zelaierriko kantarea
Telleriako iturria
Iturrizarragako bidea
Txirtxorrena
Atalaitza
Tella
Arkotxa
Tellaxarko
Aurrezubi
Iturrizar
Astakurutz
Mendigoiko bidezidor
Nebrera
Padilla
Mekoleta
Barrutikoarco
Barrut
Golkogana
Urkiolaerreka
Cordobilo
Cordobilo aldeko bidea
Karakatxa
Barrutikogana
Gomillasburu
Pagalleta
Motxotegi
UBIDE
Luenzar
Esnauritzagana
Narrzaundi
Saukolanda
LEGUTIO
Esnebitsa
Larramoiz
Marintarrena
Matrukena
Korostio
Morgaola
Olakoerreka
Irupagoetako bidea
Kurutzalde
Olakoerrekako bidea
Polborina
San Antonio
San Antonio ermita
Telleriazar
Etxezuri
Txarakaetxebarri
Etxatxo
Kerexdra
Kerrzara
Elexabarri (Erremedioetako Amaren ermita)
Olakoko galzadia
Indusi
Mañondo
Olmega
Mañondogarai
Santa Marina
OTXANDIO
Etxeharri
Urtiribil
Santa Kosme
San Roke ermita
Kanposantua
Abitzo
Kalbariogana
Naparrena
Eperralde
Gomilaz
Gomillas
Gomillasko katea
Gomillasko zubia
Gomillasko errota
URRUNAGAKO URTEGIA
Bassobaltz
Orriketa
Bidezurieta
Iparkorta
Esparrugana
Inola
Iñolaerreka
Don Andresen txabola
MIRUGAIN
Mirugaigana
Tantaibaker
Kortaxarko
Arkunitza
Kostanogain
Burtzeta
Mendikurku
Olazar
Olazarreka
Martzilarraerreka
Zezeganbaso
Arratxeder
Ubera
Kargaleku
Bekomintegi
Irupagoeta
Asunardi
Asuntzerreka
Astxiki
Urieta
Osintxu
Lurgorrikoespalda
ARAMAIO
Osintxuerreka
Kondebaso
Goikomintegi
Acinerreka
Azkorta
Mota
Arripausueta
Apieta
Agierrota
Aretxandieta
Gaztañeta
Abarrategui
Goikola
Mantsoena
Kortatxu
Menditxo
Otalarra / Txorjena
Astolena
Oleta
Herriko taberna
Arandi
Atxeta
Larra
Illuntzo
Arandiotaerreka
Goikoetxe Ola
Aurtola
Kortazarrena
Tontorgana
Arkunitza
Kostanogain
Burtzeta
Mendikurku
Martzilarraerreka
Zezeganbaso
Don Andresen txabola
Iñolaerreka
Bidezurieta
Iparkorta
Ubera
Arratxeder
Kargaleku
Mirugaigana
Tantaibaker
Kortaxarko
Esparrugana
Ola
Aurtola
Goikoetxe
Amezola
Olakoko galzadia
Illuntzo
Illuntzo-Olazar
Olazarreka
Irupagoeta
Bekomintegi
Larramoiz
Marintarrena
Pagolandareta
Pagadui
San Bernabe ermita
Naparrena
Eperralde
Gomillas
Gomillasko katea
Gomillasko zubia
Gomillasko errota
Kalbariogana
Kanposantua
Abitzo
Urtiribil
Santa Kosme
San Roke ermita
Etxeharri
Kerexdra
Kerrzara
Elexabarri (Erremedioetako Amaren ermita)
Olakoko galzadia
Indusi
Mañondo
Olmega
Mañondogarai
Santa Marina
OTXANDIO
Tellako iturria
Zelaierriko kantarea
Iturrizarragako bidea
Txirtxorrena
Atalaitza
Tella
Arkotxa
Tellaxarko
Aurrezubi
Iturrizar
Astakurutz
Mendigoiko bidezidor
Nebrera
Padilla
Mekoleta
Barrutikoarco
Barrut
Golkogana
Urkiolaerreka
Cordobilo
Cordobilo aldeko bidea
Karakatxa
Barrutikogana
Gomillasburu
Pagalleta
Motxotegi
UBIDE
Luenzar
Esnauritzagana
Narrzaundi
Saukolanda
LEGUTIO
Esnebitsa
Larramoiz
Marintarrena
Pagolandareta
Pagadui
San Bernabe ermita
Naparrena
Eperralde
Gomillas
Gomillasko katea
Gomillasko zubia
Gomillasko errota
URRUNAGAKO URTEGIA
Bassobaltz
Orriketa
Bidezurieta
Iparkorta
Esparrugana
Inola
Iñolaerreka
Don Andresen txabola
MIRUGAIN
Mirugaigana
Tantaibaker
Kortaxarko
Arkunitza
Kostanogain
Burtzeta
Mendikurku
Olazar
Olazarreka
Martzilarraerreka
Zezeganbaso
Arratxeder
Ubera
Kargaleku
Bekomintegi
Irupagoeta
Asunardi
Asuntzerreka
Astxiki
Urieta
Osintxu
Lurgorrikoespalda
ARAMAIO
Osintxuerreka
Kondebaso
Goikomintegi
Acinerreka
Azkorta
Mota
Arripausueta
Apieta
Agierrota
Aretxandieta
Gaztañeta
Abarrategui
Goikola
Mantsoena
Kortatxu
Menditxo
Otalarra / Txorjena
Astolena
Oleta
Herriko taberna
Arandi
Atxeta
Larra
Illuntzo
Arandiotaerreka
Goikoetxe Ola
Aurtola
Kortazarrena
Tontorgana
Illuntzo-Olazar
Olazarreka
Irupagoeta
Bekomintegi
Larramoiz
Marintarrena
Pagolandareta
Pagadui
San Bernabe ermita
Naparrena
Eperralde
Gomillas
Gomillasko katea
Gomillasko zubia
Gomillasko errota
URRUNAGAKO URTEGIA
Bassobaltz
Orriketa
Bidezurieta
Iparkorta
Esparrugana
Inola
Iñolaerreka
Don Andresen txabola
MIRUGAIN
Mirugaigana
Tantaibaker
Kortaxarko
Arkunitza
Kostanogain
Burtzeta
Mendikurku
Olazar
Olazarreka
Martzilarraerreka
Zezeganbaso
Arratxeder
Ubera
Kargaleku
Bekomintegi
Irupagoeta
Asunardi
Asuntzerreka
Astxiki
Urieta
Osintxu
Lurgorrikoespalda
ARAMAIO
Osintxuerreka
Kondebaso
Goikomintegi
Acinerreka
Azkorta
Mota
Arripausueta
Apieta
Agierrota
Aretxandieta
Gaztañeta
Abarrategui
Goikola
Mantsoena
Kortatxu
Menditxo
Otalarra / Txorjena
Astolena
Oleta
Herriko taberna
Arandi
Atxeta
Larra
Illuntzo
Arandiotaerreka
Goikoetxe Ola
Aurtola
Kortazarrena
Tontorgana

Otxandiok badu zer eskaini...

Uriko kaleetan zehar

Plaza Nagusitik hasiko gara, bertan uriko eraikin garrantzitsuenak kokatzen baitira (Udaletxea, Santa Maria eliza, bolalekua, pasealekua, Vulcanoren iturria...). Hortik errege bideak markatzen duen ardatz nagusiari jarraituz uriko bihotzean barneratuko gara (Artekale, Uribarrena, Urigoiena, Arrabal kalea...), Otxandioko historia zintzoki islatzen duen alde zaharrean.

Mugarrietatik PR-BI 50.

Tradizio handiko ibilbidea dugu hau. Urtean behin otxandioarrek egiten duten mugarrien bisita, Basabisitta, ezagutzera ematea du helburu. Ohitura zahar honek XV.mendean Otxandio eta Aramaio artean sortutako auzian du jatorria, mendeetan "Limitaua" izeneko lur eremuaren jabetzari buruz izandako gatazkan. Zailtasun ertain-altuko ibilbidea da eta bere 25 kilometrotan zehar uriko mugetatik ibili eta tontor gehienetara igotzeko aukera eskaintzen digu.

Presazelai-Astakurutz PR-BI 51.

Ibilbide labur honek Mekoleta auzoraino eramango gaitu, Presazelaiko pagadian zehar. Joana, Urkiola errekari jarraituz egingo dugu. Eta buelta, aspaldi Otxandio eta Mekoleta batzen zituen galtzadatik. Tartean, edertasun handiko lekuak ezagutu ahal izango ditugu.

Illuntxo-Olazar PR-BI 52

Otxandio eta Oleta arteko paraje ederrera eramango gaitu ibilbide labur honek. Ia desnibelik gabeko ibilbide erraz honetan paisaia aniztasunaz gozatu ahal izango dugu.
Pago motzen basoak, ibar naturalak, hilarri bitxiak, galtzadak eta ermita desberdinak ikusi ahal izango ditugu, besteak beste.

Ardoaren eta arrainaren ibilbidea GR 38.

Ardoaren eta arrainaren Ibilbidea mandazainen eta merkatarien aintzinako bidea zen. Bizkaiko arrantza-portu nagusiak eta Arabako Errioxa lotzen zituen, besteak beste bi produktu hauen merkataritza garapena baimenduz. Kostara bidean Otxandiotik pasatzen da eta natur, eta edertasun handiko paraje naturalak erakusten dizkigu. Zatoz eta ezagutu itzazu!.

Bizkaiko bira GR 123.

Izenak berak esaten duen bezala, lurralde historiko honen mendi-ibilbide luzea da (GR). Bere 350 kilometrotan zehar balio naturalistiko handiko lekuetatik igarotzen da; Toloño, Urkiola, Urdaibai, besteak beste.
Otxandio auzo eta herri ezberdinekin lotzen duten herriko bide zahar gehienak ezagutzera ematen dizkigu. Bideak edertasun handiko parajeak ditu ikusgai: pagadi zabal, galtzada zahar, ikuspegi ederrak... Goza ezazu!.

Otxandio tiene mucho que ofrecer ...

Recorrido por las calles de la villa

Partiendo desde la plaza Nagusia, donde se encuentran los edificios más significativos de la villa (Ayuntamiento, Iglesia de Santa Marina, Bolalekua, Pasealekua, frontón, fuente de Vulcano) y siguiendo el eje principal que marca Artekale, nos adentramos en el corazón de la Villa (Uribarrena, Urigoiena, Arrabal kalea...), su casco histórico, fiel reflejo de una Historia bien conservada.

Ruta por los límites del municipio PR-BI 50.

Recorrido de gran tradición en la villa. Su objeto es dar a conocer la visita que una vez al año realizan los otxandioarras a los mojones que limitan su territorio para comprobar su estado. Esta vieja costumbre, Basabisitta, tiene su origen en un pleito con Aramaio por un terreno llamado "El Limitado".
Se trata de un sendero de dificultad media-alta, que en sus cerca de 25 Km accede a gran parte de las cimas límite del municipio (Motxotegi, Mirugain...).

Presazelai-Astakurutz PR-BI 51.

Este Pequeño Recorrido nos acerca, al barrio de Mekoleta pasando por el hayedo de Presazelai y volviendo por la vieja calzada que durante muchos años fue el único camino de unión entre Mekoleta y Otxandio.
A lo largo de este recorrido disfutaremos de parajes de gran belleza.

Iluntxo-Olazar PR-BI 52

Este Sendero de Pequeño Recorrido nos conduce a un bello paraje situado entre Otxandio y Olaeta. Un sendero fácil de recorrer que nos permite disfrutar de un amplio mosaico de paisajes de gran diversidad: hayedos trasmochos, riberas naturales, curiosas estelas, viejas calzadas, ermitas...

Ruta del vino y el pescado GR 38.

La Ruta del Vino y el Pescado era el antiguo camino de arrieros y mercaderes que unía los principales puertos pesqueros de Bizkaia con la Rioja Alavesa y permitia el comercio de estos dos grandes productos.
A su paso por Otxandio la Ruta discurre por lugares de gran interés paisajístico, naturalístico y cultural que bien merece la pena conocer.

Vuelta a Bizkaia GR 123.

La Vuelta a Bizkaia recorre el perímetro de nuestro territorio por un Sendero de Gran Recorrido (GR) de marcado carácter montañero. A su paso por Otxandio nos da a conocer gran parte de los viejos caminos de unión entre municipios y barrios. El camino nos deleita con hayedos, calzadas, bellas panorámicas...
Disfrútalo!.

Otxandio has a lot to offer...

Tour of the town streets

Starting from Nagusia square, where the most significant buildings of the town are located, and following the main axis marked by Artekale, we reach the heart of the town, its historic quarter, which accurately reflects a well-preserved history.

Route around the boundaries of the municipality PR-BI 50.

A traditional tour. Its aim is to show the visit which, once a year, the people from Otxandio pay to the boundary stones which delimit their territory in order to check their condition. This old custom, Basabisitta, has its origin in a legal dispute with Aramaio over a piece of land called "El Limitado".
It is a medium-high difficulty route which, along its almost 25 Km, reaches most of the delimiting peaks of the municipality (Motxotegi, Mirugain...).

Presazelai-Astakurutz PR-BI 51.

This Short Route takes us to the Mekoleta neighbourhood, past the Presazelai beech wood and back along the old road which for many years was the only way which joined Mekoleta and Otxandio.
Along this route we will enjoy really beautiful spots.

Illuntxu-Olazar PR-BI 52

This Short Route takes us to a beautiful spot situated between Otxandio and Olaeta. An easy path which allows us to enjoy a large variety of landscapes: lopped beech trees, natural riverbanks, interesting steles, old roads, chapels...

Fish and wine route GR 38.

The Fish and Wine Route was used by muleteers and merchants in the past. It joined the main fishing ports of Bizkaia with Rioja Alavesa and made the trading of these two important products possible.
On its way through Otxandio, the Route passes through places of great scenic, naturalistic and cultural interest which are worth knowing.

Tour of Bizkaia GR 123.

The Tour of Bizkaia runs along the perimeter of our territory on a Long Route (GR) with a remarkable mountainous character. As it goes through Otxandio, it shows most of the old tracks which joined municipalities and neighbourhoods. It will delight us with beech woods, roads, beautiful views... Enjoy it!.

Herri euskalduna, bitxia eta lasaia da Otxandio. Anboto eta Gorbea mendizerren artean kokatuta dago, Urkiolak eta bere ibaiadarrek sorturiko haranaren bihotzean.

Erdi Aroan Otxandioko haranak merkatari eta bidaiarientzako behinolako garrantzia izan zuen, Gaztela Bizkaiko jaurerriarekin lotzen zuen pasabide natural nagusia baitzen. Garai hartan sortu zuten Otxandioko uria, Errege bide haren ertzean.

Erdi Arotik aurrera Otxandioko etorkizuna baldintzatuko zuen jarduera ekonomiko berri bat indartuz joan zen, errementaritza.

Otxandiok, kontu handiz gorde du bere kultura eta natura ondasuna. Kale hauetatik eta bere natur inguruneetatik osteratxo bat egitea besterik ez dugu horretaz ohartzeko. Hona hemen geure proposamenak:

Se trata de un pueblo euskaldun,singular y tranquilo. Situado entre las cordilleras del Anboto y Gorbea, en una pequeña llanura surcada por numerosos ríos y riachuelos.
Otxandio constituyó desde tiempos muy remotos una de las principales vías de entrada a Bizkaia para viajeros y mercancías, adquiriendo gran importancia en el comercio entre Castilla y Bizkaia.
A partir de la Edad Media también desarrolló una importante actividad ferrona.
Esta villa ha sabido conservar cuidadosamente su patrimonio cultural y natural, y no hace falta más que hacer un pequeño recorrido por sus calles y su entorno natural para darnos cuenta de esto. He aquí nuestras propuestas:

Otxandio is a unique and quiet Basque town situated between the Anboto and Gorbea mountain ranges, on a small plain criss-crossed with numerous rivers and streams.
Long ago, Otxandio was one of the main access routes to Bizkaia for travellers and goods, and it became really important for the commerce between Castile and Bizkaia.
As of the Middle Ages, it also developed an important ironworking activity.
This town has been able to carefully preserve its cultural and natural heritage, and a short tour of its streets and its natural environment is sufficient for us to realise this. Here are our proposals:

www.otxandio.net

MAPA KARTOGRAFIKOA 1 : 10.000

EUSKADI atsegin handiz con mucho gusto

BFA DFB Bizkaiko Foru Aldundia Diputación Foral de Bizkaia Kultura Saila Departamento de Cultura

EUSKO JAURLARITZA GOBIERNO VASCO